

WAGNERIANA CATALANA Nº 4 ANY 1996

TEMA 1: VIDA DE WAGNER. BIOGRAFIA. ANÈCDOTES

TÍTOL: **TRIEBSCHEN: L'ILLA BENAURADA**

AUTOR: *Alfred Oltra*

Sens dubte, tots els wagnerians de bona voluntat hauríem de peregrinar a Bayreuth, almenys una vegada a la nostra vida. Per tant, pensar amb certa freqüència en aquesta petita ciutat alemanya de la Francònia Superior, on Richard Wagner va fundar de forma definitiva i estable el seu singular imperi, per a nosaltres resultarà totalment normal. Sobretot quan, cap a finals de juliol, estem expectants per escoltar, a traves de les ones, el Festival de cada any.

De totes maneres, en el meu cas particular, em resulta també molt normal de relacionar Wagner amb Tribschen, una petita ciutat suïssa, prop de Luzerna, a la vora del llac del mateix nom (o de Els quatre cantons) i a rampeu d'una muntanya anomenada Pilatus. Perquè si en alguna cosa coincideixen tots els biògrafs del geni, és en assenyalar que els sis anys viscuts allà (de l'abril de 1866 a l'abril de 1872) van ser els més feliços de la seva vida, per moltes circumstàncies que valdria la pena recordar; i és per això que escric aquestes modestes línies per a qui pugui llegir-les.

És ben conegut que Wagner va haver d'abandonar Munic (una altra vegada aquesta ciutat se li mostrava hostil) el desembre de 1865, degut a l'oposició creixent cap a la seva persona, malgrat el poderós patrocini del rei Ludwig. Encara que el rei només li demanava en una carta que s'allunyés de Munic una temporada, Wagner va anar a Suïssa, país que hauria de ser la seva llar fins els dies de Bayreuth, tot jurant-se no tornar a posar els peus a la ciutat.

Ginebra, Lió, Avinyó, Marsella (on rep un telegrama que li comunica la mort de Minna a Dresde) veuen passar l'etern errant. Podem llegir a l'apèndix de "Mein Leben": "...Després d'una llarga recerca a Suïssa, va trobar, finalment, prop de Luzerna, a la vora del llac d'Els quatre cantons i a l'extrem d'una petita península, el retir que desitjaven els dos amants. Era una casa propietat de la

Associació Wagneriana. Apartat postal 1159. Barcelona 08080
[Http://www.associaciowagneriana.com](http://www.associaciowagneriana.com) info@associaciowagneriana.com

família Am-Rhyn. Constava d'entresòl i de dos pisos, cada un dels quals comptava, a més a més del saló i del menjador, amb cinc habitacions. Tot era espaiós, una mica vetust i tronat, però d'un encant singular. Un parc de diverses hectàrees que protegia aquesta solitud de tot veïnatge, feia de Tribschen un retir summament atractiu". (1)

Un retir idíl·lic, m'atreviria a dir. Per fi ha trobat Wagner una llar estable i una persona amb qui compartir-la. Els dos amants, abans citats, són òbviament Wagner i Còsima, que ha decidit finalment compartir la seva vida amb el compositor. Un any abans havia nascut Isolda, que va passar per filla de Hans von Bülow durant algun temps i, posteriorment, nasqueren en intervals de dos anys, Eva i Siegfried. Pronunciat el divorci entre Còsima i Hans al juny de 1870, res no impedia ja la unió legal de la parella, i es casaren a l'església protestant de Luzerna el 25 d'agost del mateix any. Tanta devia ser l'estabilitat i la felicitat de la família Wagner a Tribschen que fins i tot les filles de Còsima tingudes amb Hans, Daniela i Blandina, s'hi afegiren i formaren una descendència de cinc fills, que han proporcionat un notable nombre de néts i besnéts, la majoria dels quals encara viuen.

A Tribschen Wagner va culminar, a l'octubre de 1867, aquesta meravella que es titula "Els mestres cantors de Nuremberg", únic exemple de comèdia en la vasta producció wagneriana, i el febrer de 1871, "Siegfried", segona jornada de "la Tetralogia", interrompuda per les raons que tots coneixem prou bé. I quantes vegades ens hem imaginat els músics, que assajaren en secret, col·locats al llarg de l'escala despertant a Còsima el dia del seu 33è aniversari, el Nadal de 1870, als sons de "Siegfried Idyl", compost per un pare ple d'alegria, després del naixement un any abans del seu fill. També es poden citar alguns treballs literaris notables que van veure la llum a Tribschen, com són: "Art Alemany i Política Alemanya", "Sobre la direcció d'orquestra" i "Beethoven", un estudi sobre el mestre tan estimat per Wagner, a l'any del centenari.

I què podríem dir de les vetllades a Tribschen. Se'ns diu que aquestes vetllades mai no mancaven d'interès. Si repassem la nòmina d'il·lustres visitants en comprendrem la raó: Liszt, Nietzsche, Catulle Mendès i la seva

dona Judith Gautier, Viliers de l'Isle Adam, el mestre Hans Richter, Karl Klindworth i molts d'altres. Escoltem a Viliers: "...Ens ha dit que consideréssim la seva casa com si fos nostra. Juguem a enfilar-nos pels corpulents arbres i Wagner ho fa amb una agilitat tan gran, que jo trigo el doble de temps a pujar darrera d'ell, que salta al jardí des del primer pis..."(2). Especialment interessant va ser, durant els anys de Tribschen, la relació, la vertadera amistat i reconeixement mutu del geni, entre Wagner i Nietzsche. Nomenar professor de filologia a la Universitat de Basilea a principis de 1869, es converteix en l'invitat permanent de la que ell mateix, anomenarà "l'illa benaurada". Escolten-lo: "...Ningú sap el que representen per a mi els tres anys que vaig passar vora Tribschen i durant els quals hi vaig estar vint-i-tres vegades!..."(3). Ningú tampoc podia imaginar aleshores l'enorme abisme que els separaria anys després. Fins i tot el propi Lluís II, anunciant-se a Wagner com a *Walther von Stolzing*, va fer-hi una visita secreta, que va obligar a Wagner a seure davant del piano durant dos dies seguits!, per a donar a conèixer al seu il·lustre visitant "Die Meistersinger".

La lectura d'un prospecte sobre Bayreuth va fer que Wagner es decidís per aquesta ciutat, després d'una visita efectuada a principis de 1871. Faran les maletes l'abril de 1872 per traslladar-se a la que serà la seva definitiva llar. Wahnfried, Festpielhaus, ...són noms que ja pertanyen a una altra etapa i que segurament mereixeran unes altres línies pròximament.

"...Tot això va passar a Tribschen. Per sempre és aquest indret quedarà indissolublement lligat a la vida i a l'obra de Richard Wagner. tothom que visiti avui dia la casa que des de 1931 és propietat de la ciutat de Luzerna, sentirà i pensarà el mateix: això és quelcom més que un immoble, car aquí hi habiten encara els genis del Geni."

Tots els wagnerians de bona voluntat hauríem, per tant, de peregrinar, almenys una vegada a la nostra vida, a "l'illa benaurada" de Tribschen.

NOTES:

1. R. Wagner, "Mi vida". Pàg. 245, en la traducció i apèndix per Eulogio Guridi, editada per Edicions de Nuevo Arte Thor.
2. Texto de Pie Citat per A. Gauthier a "Wagner", pàg. 94 col.lecció "Clásicos de la Música" de Espasa-Calpe.
3. A. Gauthier, "Wagner", pàg. 96
4. Dr. Leo Fremgen. "Una visita a Tribschen". Revista MONSALVAT nº. 51, pàg. 407.